

Vattenmyndigheternas riktlinjer för förorenade områden

Åtgärder och undantag

VERSION	ÄNDRING	NÄR?	VEM?
1.0		2020-10-08	AS
1.1	NY TITEL, FORMATERING OCH FORMALIA I LÖPTEXT	2022-03-10	MV

Titel: **Vattenmyndigheternas riktlinjer för förorenade områden: Åtgärder och undantag**
 Utgiven av: Vattenmyndigheterna i Sveriges fem vattendistrikt
 Författare: Anna Stjärne
 Utgivningsår: 2020
 Omslagsfoto: Anna Stjärne
 Upplaga: Endast digital utgåva

Innehåll

1. Inledning.....	1
1.1 Vem gör vad med vilket underlag?	1
1.2 Bakgrund.....	1
1.3 Syfte.....	2
1.4 Riktlinjernas uppbyggnad.....	2
2. Vilka påverkanstyper?	2
2.1 Påverkanstyp och aktuella kvalitetsfaktorer	2
3. Åtgärdsanalys.....	3
3.1 Åtgärds kategorier och principer för val av åtgärd.....	3
Underlag som krävs för att kunna göra kopplingen mellan påverkanstyper och åtgärds kategorier i VISS.....	3
Val av åtgärds kategorier i VISS.....	4
4. Miljökvalitetsnormer och undantag.....	5
4.1 Olika mål för prioriterade ämnen och SFÄ	5
4.2 När ska korrigerings för höga naturliga bakgrundshalter med undantag tillämpas?	6
Korrigerings för naturliga bakgrundshalter i grundvatten.....	6
Korrigerings för naturliga bakgrundshalter i ytvatten	6
Hinder för tillämpning av undantag	6
5. Undantag.....	9
5.1 Tidsfrist 2027 – inte tekniskt möjligt	9
Det finns praktiska begränsningar av administrativ natur	9
5.2 Tidsfrist till 2027 eller 2033 – naturlig återhämtning	10
Åtgärd är genomförd men förväntad effekt dröjer	10
Övervakad naturlig självrening	10
5.3 Mindre stränga krav	10
Tekniskt omöjligt	12
Konflikt med riskintresseanspråket 3 kap MB.....	12
Bedömning om undantag eventuellt är tillämpbart	13
Naturlig återhämtning.....	13
Referenser	14
Bilaga 1. Arbetsordning och praktisk handledning	16
Arbetsordning (1) för att välja åtgärds kategorier för punktkällor förorenade områden med betydande påverkan.....	16
Använd befintlig kunskap.....	16
Arbetsordning (2) för att bedöma undantag – förlängd tidsfrist 2027.....	18
Använd befintlig kunskap för de vattenförekomsterna med betydande påverkan avseende påverkanstypen förorenade områden.....	18
Motiveringstext Tidsfrist 2027 – Tekniskt ej möjligt;	20
Arbetsordning (3) för att bedöma undantag förlängd tidsfrist till 2027 eller 2033 - naturlig återhämtning	20
Använd befintlig kunskap för vattenförekomster med betydande påverkan avseende påverkanstypen förorenade områden.....	20
Motiveringstext Tidsfrist 2027 – Naturlig återhämtning;	21
Motiveringstext Tidsfrist efter 2027 – Naturlig återhämtning;.....	21
Arbetsordning (4 & 5) för att bedöma undantag – mindre stränga krav – tekniskt omöjligt och/eller naturliga förhållanden.....	21
Använd befintlig kunskap för vattenförekomster med betydande påverkan avseende påverkanstypen förorenade områden.....	21
Motiveringstext; Det är tekniskt omöjligt att kvalitetskraven klaras.....	22

1. Inledning

1.1 Vem gör vad med vilket underlag?

Utifrån nedan beskrivna tillvägagångssätt ska beredningssekretariaten importera föreslag till åtgärder, undantag kopplat till relevant påverkanstyp samt övergripande miljökvalitetsnorm. Den generella principen är att åtgärder ska föreslås för de vattenförekomster som enligt riskbedömningen inte uppnås god status eller potential 2021. Vidare ska undantag från miljökvalitetsnormen, d v s tidsfrist eller i vissa fall mindre strängt krav, föreslås för alla vattenförekomster som har sämre än god status. Analysunderlaget är den riskbedömning, statusklassificering och påverkansbedömning som genomförts 2018-2019.

Kompletterande underlag:

- Vattenförekomster med sämre än god status där orsaken beror på betydande påverkan från punktkällor förorenade områden underlag.
- Export ur EBH-stödet för objekt i åtgärdsfas
- Eventuella skyddade områden och vattenförekomster med sämre än god status där orsaken beror på betydande påverkan från punktkällor förorenade områden
- Boverkets generella karttjänst med riksintressen per län

1.2 Bakgrund

Arbetet med vattenförvaltningen följer en planeringscykel som löper på 6 år, den så kallade vattenförvaltningscykeln och målet är att alla Sveriges vatten skulle ha uppnått minst god status år 2015. I de fall detta inte var möjligt, av olika skäl, kan i dagsläget tidsfristen förskjutas till som längst 2027, eller efter 2027 för naturlig återhämtning.

Dessa riktlinjer omfattar ett antal olika moment i vattenförvaltningscykeln och beskriver hur dessa kopplar till varandra. Den utgår från påverkansanalysen som ingår i momentet för kartläggning och analys. Riktlinjerna omfattar påverkanstypen *punktkällor - förorenade områden* och beskriver hur fastställande av normer och undantag ska göras för denna påverkanstyp. Slutligen beskrivs vilka kvalitetsfaktorer eller parametrar som kopplar till påverkanstypen *punktkällor-förorenade områden* och vilka åtgärder som kan användas för att MKN ska uppnås.

Att besluta om miljökvalitetsnormer enligt 4 kap. i vattenförvaltningsförordningen, så att dessa kan följas, är själva kärnan i genomförandet av de åtgärder som tas fram inom vattenförvaltningsarbetet. Ett viktigt verktyg när miljökvalitetsnormer fastställs är möjligheten att besluta om undantag från att nå kravet om en god vattenstatus senast 2015. Det innebär att målet att nå god status får nås vid en senare tidpunkt (förlängd tidsfrist) alternativt att kravet sätts på en lägre nivå (mindre strängt krav). Undantagen är ett moment i vattenförvaltningsarbetet som ska motiveras väl.

Innan beslut om undantag kan fattas som behövs en analys av vilka åtgärder som behöver vidtas för att förbättra den aktuella situationen. Det är därför mycket viktigt att synliggöra underliggande skäl och motiv för beslut när undantag fastställs.

1.3 Syfte

Syftet med denna riktlinjerna är att

- Beskriva tillvägagångssättet för att ta fram åtgärder kopplat till påverkanstyp *Punktkällor Förorenade områden* och kvalitetsfaktor eller parameter för att kunna besluta om rättssäkra miljökvalitetsnormer.
- Bidra till att med god träffsäkerhet kunna avgöra vilka åtgärder som är rimliga vid vilka vattenförekomster samt vilka miljökvalitetsnormer som ska föreslås.
- Tydliggöra på vilka grunder åtgärder och undantag för respektive påverkanstyp sätts.

1.4 Riktlinjernas uppbyggnad

Dessa riktlinjer beskriver tillvägagångssättet för vilka åtgärder som ska väljas för påverkanstypen *punktkällor - förorenade områden* och när beslut om undantag enligt 4 kap. i vattenförvaltningsförordningen kan aktualiseras.

Riktlinjerna riktar sig främst till länsstyrelsernas beredningssekretariat i deras arbete med framtagande av åtgärder samt förslag om kvalitetskrav (MKN).

Riktlinjerna beskriver kortfattat bakgrund till respektive del i den löpande texten. Arbetsordningen för hur bedömningarna systematiskt ska genomföras beskrivs i blåa rutor i dokumentet, för att göra det enkelt för läsaren att skilja på dessa.

I bilaga 1 finns arbetsordningar med praktisk vägledning hur arbetet med åtgärdsanalysen och normsättningen ska genomföras.

2. Vilka påverkanstyper?

2.1 Påverkanstyp och aktuella kvalitetsfaktorer

Enligt EU:s indelning av påverkan berörs följande påverkanstyper i detta dokument:

Tabell 1. Kvalitetsfaktorer och parametrar för påverkanstypen Punktkällor – Förorenade områden

Påverkanstyp	Kvalitetsfaktorer/Parametrar		
	Grundvatten	Ekologisk ytvattenstatus	Kemisk status
Punktkällor – förorenade områden	Kemisk grundvattenstatus	Fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorer (näringämnen, Särskilt Förorenande Ämnen, SFÄ)	Prioriterade ämnen 1-33 i del A i bilaga I till direktiv 2008/105/EG Prioriterade ämnen 34-45 i del A i bilaga I till direktiv 2008/105/EG

En punktkälla är en verksamhet inom avrinningsområdet vars utsläpp påverkar vattnets status. Punktkällor har i regel ett tydligt utsläpp från ett rör, skorsten eller ett avgränsat förorenat område. Punktkällor med betydande påverkan utgör ett miljöproblem och ska åtgärdas.

3. Åtgärdsanalys

3.1 Åtgärds kategorier och principer för val av åtgärd

Nedan beskrivs de åtgärds kategorier som kopplas till påverkantypen *punktkällor förorenade områden*. Som överliggande åtgärds kategori ligger *Efterbehandling av miljögifter*.

- Ytvattenförekomster i risk för att inte uppnå god status 2027
- Grundvattenförekomster i risk där den förväntade utvecklingen bedöms bli försämrad samt där riktvärdet överskrids och den förväntade utvecklingen bedöms vara oförändrad.
- Grundvattenförekomster i risk med avseende på olycksrisk

Ska förses med åtgärder enligt följande:

- Övergripande åtgärds kategorin om inte någon åtgärd är initierad
- Åtgärds kategori om åtgärder via t.ex. tillsyn, prövning eller bidrag är planerade eller pågår
- Underkategorin om åtgärder är genomförda, för att motivera t.ex. ett mindre strängt krav och tidsfrist för naturlig återhämtning

I detta tillvägagångssätt är åtgärdena i underkategorin om genomförda och planerade åtgärder inte fokuserade på redovisning av specifika tekniska metoder för att åtgärda enskilda parametrar, utan åtgärdena gäller generellt för alla parametrar. Detta beror på att i länsstyrelsernas register över potentiella och konstaterade förorenade områden (EBH- stödet) redovisas inte information om tekniska metoder för åtgärder av förorenade områden, utan i vilken fas (status) objektet föreligger i. Status (enligt EBH-stödet) är en central uppgift för EBH-arbetet och används för uppföljning av hur arbetet med efterbehandling av förorenade områden går, varför denna uppgift är bäst att använda sig av vid uttag av uppgifter om möjliga, planerade och genomförda åtgärder vid förorenade områden, då den bedöms som mest kvalitetssäker.

Beskrivning av respektive åtgärds kategori i VISS finns i åtgärdsbiblioteket.

Tabell 2. Åtgärds kategorier för påverkantypen Punktkällor – förorenade områden

Övergripande åtgärds kategori (möjlig åtgärd)	Åtgärds kategori (planerade åtgärder)	Underkategori (genomförda åtgärder)
Efterbehandling av miljögifter	Delåtgärd pågående	Delåtgärd avslutad – uppföljning genomförd
	Delåtgärd avslutad – uppföljning ej klar	Åtgärd avslutad – uppföljning genomförd
	Åtgärd pågående	Åtgärd avslutad – uppföljning genomförd
	Åtgärd avslutad – uppföljning ej klar	Åtgärd avslutad – uppföljning genomförd

Underlag som krävs för att kunna göra kopplingen mellan påverkantyper och åtgärds kategorier i VISS

För att kunna koppla påverkantyp med åtgärds kategorier i VISS behövs information från EBH-stödet. Det krävs därmed en inlogg till EBH-stödet och utdrag från databasen kan enbart göras för

det egna länet och kräver behörighet. För att få tillgång till denna så måste EBH-handläggare kontaktas. Allt i databasen är allmänna handlingar. Vem som helst har rätt att begära ut dem. Innan uppgifterna lämnas ut behövs dock en sekretessprövning göras.

Information från EBH-stödet för vilka objekt som har följande status behöver hämtas ur databasen;

Objekt i Åtgärdsfas

- **Delåtgärd pågående**
Om åtgärder pågår inom en del av men inte hela objektet.
- **Delåtgärd avslutad – uppföljning ej klar**
Om åtgärder avslutats inom en del av men inte hela objektet, men uppföljning är ej klar.
- **Delåtgärd avslutad – uppföljning genomförd**
Om åtgärder avslutats inom en del av men inte hela objektet och uppföljning är genomförd.
- **Åtgärd pågående**
Åtgärd är pågående.
- **Åtgärd avslutad - uppföljning ej klar**
Slutrapport har lämnats in, men uppföljning är ej klar. Uppföljning kan exempelvis bestå av ett kontrollprogram som inte avslutats.
- **Åtgärd avslutad - uppföljning genomförd**
Slutrapport har lämnats in och uppföljning är genomförd.

Val av åtgärds kategorier i VISS

Arbetet börjar med att beredningssekretariaten samlar information om vilka objekt som är prioriterade för åtgärder i EBH-stödet (åtgärdsfas enligt EBH-stödet) för de vattenförekomster i risk avseende påverkanstypen *punktkällor förorenade områden*. Underordnade åtgärds kategorier väljs när det finns uppgifter om detta i EBH-stödet. Detta bör dock alltid stämmas av med EBH-handläggare på länsstyrelsen då EBH-stödet inte alltid nödvändigtvis innehåller uppdaterad information, se bilaga 1, **Arbetsordning 1** för att ta fram rätt åtgärds kategorier för *punktkällor förorenade områden*.

För de områden som inte är i åtgärdsfas bör den övergripande åtgärds kategorin Efterbehandling av miljögifter alltid väljas.

Tabell 3. Mall för import av möjliga åtgärder för punktkällor förorenade områden

Namn	Efterbehandling av miljögifter – [Objektets namn och plats]
Beskrivning	Vattenförekomsten bedöms ha betydande påverkan från förorenade områden för miljögifter. Uppgifter om genomförda efterbehandlingsåtgärder har inhämtats från EBH-stödet under 2019.
Åtgärdskategori	Efterbehandling av miljögifter (VISSMEASURETYPE000734)
Storlek	Antal
Status	Möjlig
Startår	2022
Slutår	2027
Platskategori	Koordinat (samma som i den externa databasen)
Åtgärdens plats	
Effektplatskategori	Vatten
Åtgärdens effektplats	Vattenförekomstens ID Exempel: WA68121347

4. Miljökvalitetsnormer och undantag

4.1 Olika mål för prioriterade ämnen och SFÄ

Det återfinns olika målår för de prioriterade ämnena, vilket gör att tillämpningen av undantag skiljer sig åt mellan de olika parametrarna. För Särskilda Förorenade Ämnen (SFÄ) och prioriterade ämnen (1-33 i bilaga 6 till HVMFS 2013:19) återfinns möjligheten att applicera undantag i form av tidsfrister till 2027 och efter 2027 för naturlig återhämtning samt mindre stränga krav.

De tolv nya prioriterade ämnena (nr 34-45 i bilaga 6 till HVMFS 2013:19) har däremot ett annat målår än övriga prioriterade ämnen. Tidpunkten eller måläret för kvalitetskravet för ytvattenförekomsterna fastställs så att de senast den 22 december 2027 uppnår en sådan god kemisk ytvattenstatus som enligt HVMFS 2013:19 ska ha nåtts vid den tidpunkten (4 kap. 4 § 3 p. Förordning (2004:660)). För dessa ämnen behöver man således inte besluta om en tidsfrist till 2027 eftersom det är först vid den tidpunkten som god status ska ha uppnåtts.

Se figur 2 och 3 för övergripande schematisk bild för framtagandet av undantag avseende påverkantypen förorenade områden.

Inledningsvis genomförs ett uttag från VISS för de vattenförekomster när riskanalysen säger att åtgärd bör vidtas avseende påverkanstypen förorenade områden, se arbetsordning nedan för att kunna bedöma om undantag kan tillämpas för "Punktkällor - Förorenade områden" med betydande påverkan.

4.2 När ska korrigerig för höga naturliga bakgrundshalter med undantag tillämpas?

De möjligheter till undantag som finns för att uppnå god status är antingen tidsfrist till 2027 eller senare med stöd av 4 kap 9 § vattenförvaltningsförordningen. Alternativt att vattenmyndigheten fastställer ett mindre strängt krav med stöd av 4 kap 10 § vattenförvaltningsförordningen.

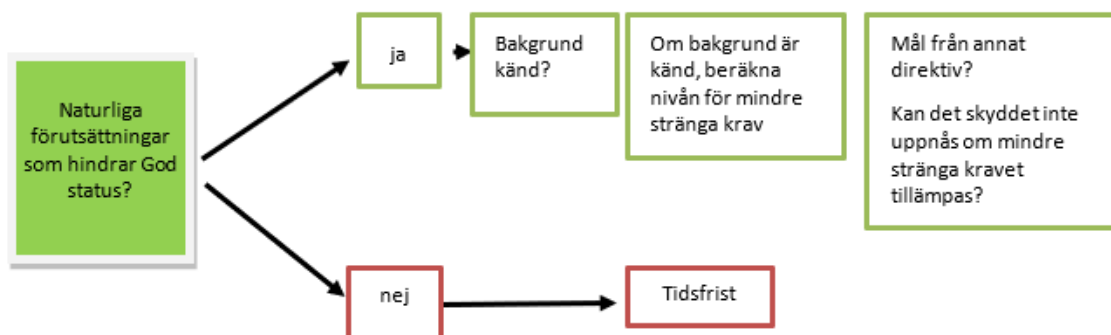
Korrigerig för naturliga bakgrundvärden i grundvatten

När höga bakgrundsvärden av ämnen eller joner eller deras indikatorer förekommer i grundvatten av naturgivna förutsättningar ska hänsyn tas till dessa bakgrundsvärden vid fastställandet av riktvärden. I samband med statusklassningen görs bedömningen om lokala riktvärden ska tillämpas för naturlig bakgrundshalt. Korrigerig för höga naturliga bakgrundshalter i grundvatten ska inte göras genom tillämpning av undantag.

Korrigerig för naturliga bakgrundshalter i ytvatten

När höga naturliga bakgrundskoncentrationer av ämnen förekommer i ytvatten ska hänsyn tas till dessa. I samband med statusklassificeringen görs bedömningen om lokala eller regionala bakgrundskoncentrationer ska tillämpas. Hänsyn ska tas till naturlig bakgrund för As, U och Zn i vatten och för Cu i sediment. Hänsyn kan tas till Pb, Ni och Cd i vatten samt för Cd och Pb i sediment. Korrigerig för naturlig bakgrund av dessa ämnen ska inte göras genom tillämpning av undantag.

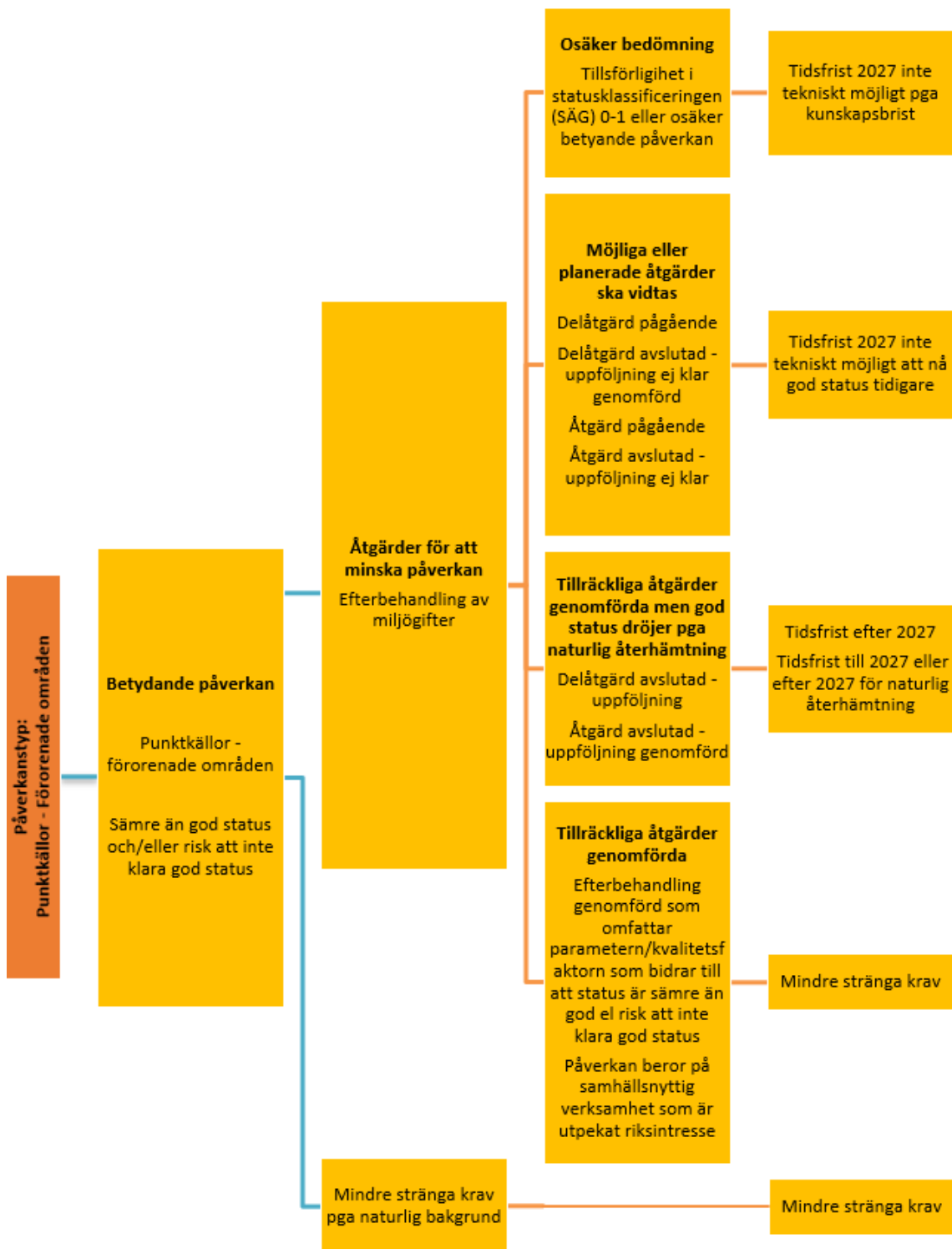
För Cu, Cr, NH₃-N och NO₃-N i vattenfas ska hänsyn inte tas till naturlig bakgrund i samband med statusklassificering. För dessa ämnen kan undantag tillämpas.

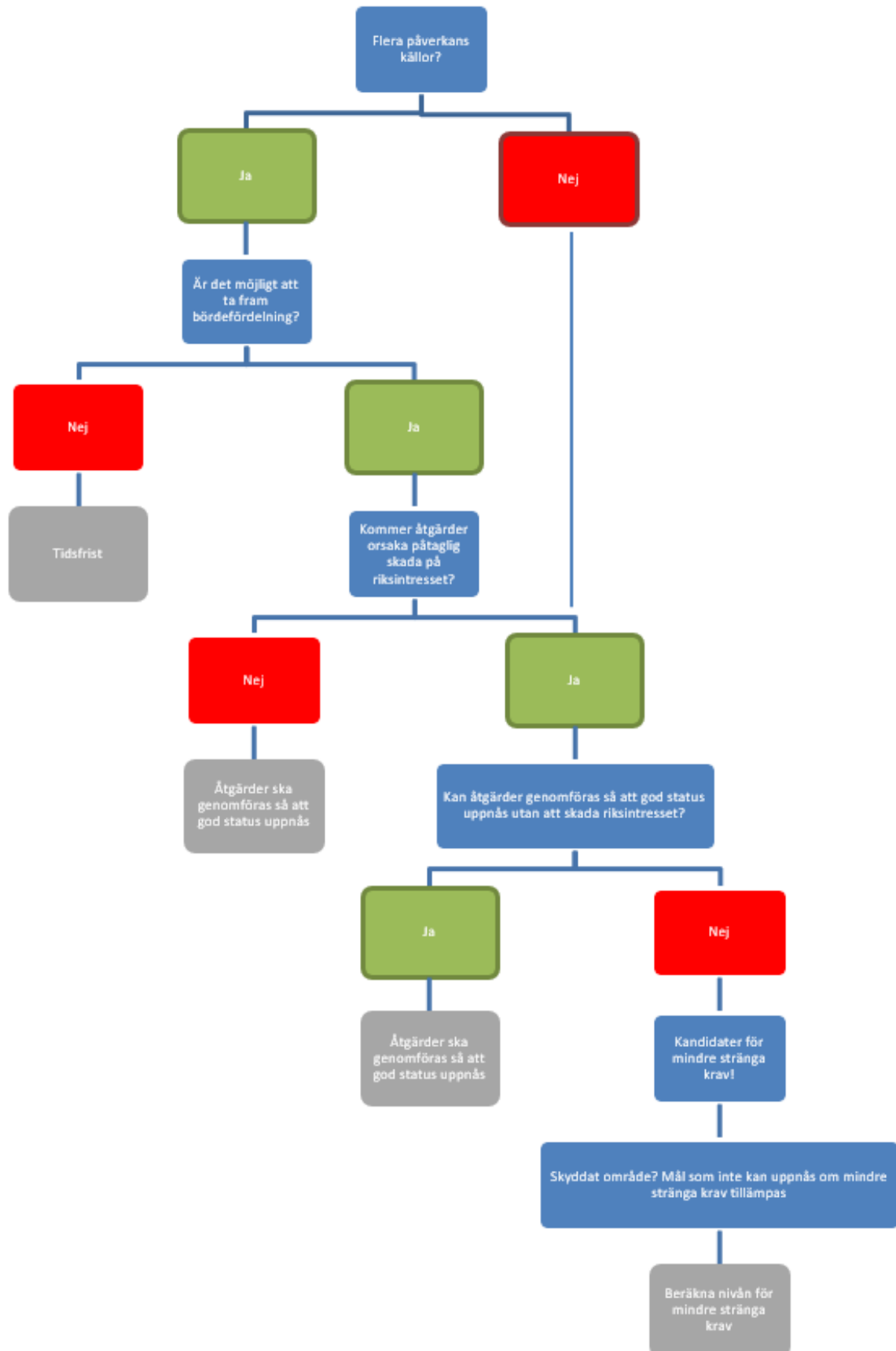
Figur 1. Schematisk bild över - från norm till undantag p.g.a. naturliga bakgrund

Hinder för tillämpning av undantag

Undantag får inte tillämpas om en vattenförekomst skulle hindra eller äventyra att normer eller mål uppnås för ett skyddat område (dvs. ett område som skyddas enligt annan EU-rätt än vattendirektivet) eller om det skulle strida mot annan EU-lagstiftning. Om normen eller målet för det skyddade området inte är god status finns det inget hinder mot att besluta om undantag, om normen för det skyddade området ändå kan följas eller uppnås.

Figur 2. Övergripande schematisk bild över undantag från att nå kravet om en god status för påverkanstypen punktkällor förorenade områden för prioriterade ämnen 1-33 (bilaga 6 HVMFS 2013:19) samt särskilda förorenade ämnen.

Figur 3. Övergripande schematisk bild över möjligheten att besluta om mindre stränga krav från att frångå kravet om en god vattenstatus senast 2027 för påverkansstypen förenade områden för prioriterade ämnen 33-45 i bilaga 6 samt SFÄ (HVFMS 2013:19).

5. Undantag

Det finns möjlighet att tillämpa olika typer av undantag. För förorenade områden är det aktuellt ska följande undantag övervägas:

- **Tidsfrist till 2027** med skälet **inte tekniskt möjligt** att uppnås god status innan 2027 i de fall där det bedöms finnas möjliga åtgärder att genomföra
- **Tidsfrist efter 2027** i de fall där åtgärder är genomförda men **naturlig återhämtning** kvarstår
- **Mindre strängt krav** tekniskt omöjligt att efter genomförda åtgärder kunna nå god status **som sätts** till ett visst målår och halt som ska uppnås eller redan uppnåtts.

Vid andra situationer än ovan kontaktas vattenmyndigheten via frågelådan för Åtgärder och MKN.

5.1 Tidsfrist 2027 – inte tekniskt möjligt

I de fall där åtgärder kan ta tid att genomföra är förlängd tidsfrist tillämpbar. Förlängning av tidsfrist innebär att god status ska uppnås 2027 eller så snart som de naturliga förhållandena tillåter efter 2027. Förlängd tidsfrist får ges om syftet är att vattenmiljön stegvis ska förbättras så att kvalitetskraven blir uppfyllda vid den senare tidpunkten.

För förorenade områden är framförallt motivet nedan lämpligt att använda för att ge förlängning av tidsfrist. Det krävs alltid en bedömning i det enskilda fallet av EBH- handläggare.

Det finns praktiska begränsningar av administrativ natur

Där praktiska begränsningar av administrativ natur hindrar genomförandet av åtgärden och det kan därför ta längre tid att lösa problemet än vad som är tillgänglig.

Detta gäller framförallt förorenade områden där det har genomförts åtgärdsutredning som visar på ett saneringsbehov, men där det saknas finansiering för åtgärden för tillfället i form av statliga bidrag eller privata medel, dvs där man är i "vänteläge" för finansiering. Det kan även bero på administrativa begränsningar som att ansvaret för det förorenade området ännu inte är utrett, problem med upphandling, projektering, tillståndsprövning. När objekt i riskklass 3 och 4 pekats ut som betydande källor skulle deras faktiska påverkan och åtgärdsbehov behöva utredas. Antingen kan deras riskklass ses över eller så kan de tas bort som betydande källor. Då det tar lång tid att utreda åtgärdsbehovet kan tidsfrist vara aktuellt.

En annan administrativ begränsning kan vara när förorenade sediment ännu inte utgör egna objekt och inte heller är riskklassade. Det kan vara exempelvis småbåtshamnar förorenade av TBT eller nyligen kartlagda fiberbankar.

Det underlag som behövs för att kunna genomföra bedömningen är dels utdrag ur EBH- stödet och dels länens regionala program för arbetet med förorenade områden. I det ingår en treårsplan för arbetet med förorenade områden. Planen uppdateras årligen och finns tillgänglig på länsstyrelsens webbsida. Planen visar vilka objekt och projekt som länsstyrelsen avser att arbeta med under de tre kommande åren och de regionala programmen kan därför vara till hjälp för att bedöma vilka områden som är prioriterade för åtgärder de kommande åren. Se **Arbetsordning 2** i bilaga 1 för praktisk vägledning.

5.2 Tidsfrist till 2027 eller 2033 – naturlig återhämtning

Undantag i form av förlängd tidsfrist får fastställas om de naturliga förhållandena omöjliggör att kvalitetskraven klaras i tid. Det finns två förklaringar till att den naturliga återhämtningen tar lång tid för förorenade områden. Dessa är;

- Åtgärd är genomförd men förväntad effekt dröjer
- Övervakad naturlig självrening

Åtgärd är genomförd men förväntad effekt dröjer

Naturliga förhållanden syftar på de förhållanden som avgör takten för en naturlig återhämtning. I vissa fall kan det förväntas bli en tidsfördröjning innan kvaliteten på vattenförekomsten återhämtar sig till en nivå som är förenlig med god status efter genomförd åtgärd på ett förorenat område. Fördröjning kan bero på tiden det tar för miljön att stabilisera sig efter åtgärdsarbeten. Efter avslutad åtgärd ska miljökontroll i omgivningen genomföras för att kontrollera miljöpåverkan efter sanering. Dock kan biologiska processer styra återhämtningsförloppet så att ingen omedelbar respons av saneringen sker eftersom flera aspekter påverkar återhämtningsförloppet.

Det underlag som behövs för att göra bedömningen är utdrag från EBH-stödet för vilka objekt som är avslutade åtgärder, både delåtgärder och åtgärder. Det behövs även uppgifter från uppföljning, miljökontroll eller miljöövervakning som visar på en tidsfördröjning i återhämtningen efter avslutad saneringsåtgärd.

Övervakad naturlig självrening

Övervakad naturlig självrening inkluderar en rad naturligt förekommande processer som under rätt betingelser reducerar föroreningsinnehållet i jord och grundvatten.

Provtagning och analys, ofta i kombination med datamodellering, krävs för att säkerställa att de naturliga processerna fungerar i ett långtidsperspektiv. Begreppet "naturlig självrening" inbegriper utöver biologiska och kemiska nedbrytningsprocesser, även fysikaliska processer som utspädning, fastläggning och förångning. Det kan ta flera år innan ett förorenat område kan betraktas som sanerat med hjälp av övervakad naturlig självrening.

Det underlag som behövs för att göra bedömningen är utdrag från EBH-stödet för avslutade åtgärder, både delåtgärder och åtgärder, där åtgärdsmetoden är övervakad naturlig självrening. Här bör en prognos av tiden för den naturliga självreningen tas fram för att bedöma om normen kommer att följas till 2027 eller efter 2027.

Se **Arbetsordning 3** i bilaga 1 för praktisk vägledning.

5.3 Mindre stränga krav

Den andra möjligheten till undantag är mindre strängt krav som fastställs med stöd av 4 kap 10 § vattenförvaltningsförordningen (VFF 2004:660). Mindre stränga krav får fastställas om det på grund av påverkan från mänsklig verksamhet som uppfyller vissa miljömässiga och

/eller samhällsekonomiska behov är omöjligt att uppnå god status eller skulle medföra orimliga kostnader. Avsteg från målet att nå god vattenstatus ska motiveras av miljömässiga och/eller andra samhällsnyttiga behov som inte kan uppnås på något annat sätt som är bättre för miljön. Stöd för en sådan bedömning bör komma från nationella vägledningar eller när det finns någon form av nationellt motiverat skäl eller skydd.

Vattenmyndigheterna har haft som utgångspunkt att de behov som kan identifieras bör ha stöd i nationella vägledningar, vara definierade som viktiga värden eller kvalitéer inom EU eller nationellt, eller omfattas av någon form av rättsligt utpekande eller skydd (som t.ex. riksintressen).

Förorenade områden är ingen verksamhet i sig utan är en konsekvens av påverkan från mänsklig verksamhet. Saneringsåtgärder med syftet avhjälpa den uppkomna föroreningskadan är en verksamhet som uppfyller sådana miljömässiga behov som avses i 4 kap 10 § VFF, vilket innebär att det är tydligt reglerat i både nationell vägledning, praxis och bestämmelserna i kapitel 2 och 10 miljöbalken. Kombinationen av påverkan från en föroreningskada samt avhjälpandeåtgärdernas förutsättningar kan i vissa fall innebära att det är omöjligt att uppnå god status utan/eller att det skulle medföra orimliga kostnader.

Huvudregeln i miljöbalken är att den ansvarige är den som bedriver eller har bedrivit en verksamhet eller vidtagit en åtgärd som orsakat en förorening. Det är även denne som har ansvaret att avhjälpa skadan eller olägenheten. För de föroreningskador där det inte finns någon ansvarig kan istället staten besluta om bidrag till efterbehandlingen.

Här utses istället en huvudman (kommun eller annan myndighet) till den juridiska person som blir ansvarig verksamhetsutövare under tiden för genomförandet av efterbehandlingsprojektet.

Vid prioritering av åtgärder för förorenade områden med både statlig och privat finansiering har myndigheten bedömt att den miljömässiga nyttan av åtgärder är stor. Prioritering föregås av en inventering där de objekt som bedöms inneha störst risk är först prioriterade för åtgärder (MIFO-metodiken).

I arbetet med förorenade områden är det centralt för att bedriva tillsyn mot den som är ansvarig för åtgärder enligt miljöbalken, vilket både kan vara en privat verksamhetsutövare eller en huvudman för ett statligt finansierat projekt. Efter det att tillsynsmyndigheten bedömt vilka åtgärder som är miljömässigt motiverade görs en bedömning i vilken utsträckning det är skäligen att utkräva dess åtgärder av ansvariga. Vid skälighetsbedömningen genomförs en jämförelse mellan nyttan av att skadan eller olägenheten avhjälpas å ena sidan och kostnaderna för avhjälpandet å andra sidan.

Skälighetsbedömningen som genomförs enligt 10 kap MB är inte att förväxla med bedömningen av orimliga kostnader enligt 4 kap 10 § VFF. Avhjälpandeåtgärder som beslutas av tillsynsmyndigheten enligt 10 kap MB ska skälighetbedömmas av tillsynsmyndigheten och utgå från ansvaret av det enskilda förorenade området.

Bedömning om orimliga kostnader ska göras om det föreligger behov av åtgärder för vattenförekomsten i stort och dessa ska inte skälighetbedömmas.

Då tillsynsmyndigheten initialt bedömt att nyttan av avhjälpandeåtgärder är större än kostnaderna blir bestämmelserna om orimliga kostnader i dessa fall ej tillämpliga.

Tre olika förutsättningar som påverkar avhjälpandeåtgärdernas förutsättningar som motiverar mindre stränga krav är om åtgärderna är;

- Tekniskt omöjligt
- Naturlig återhämtning
- Konflikt med riskintresseanspråket 3 kap MB

Tekniskt omöjligt

Detta motiv ska användas där det inte är tekniskt möjligt för att göra nödvändiga förbättringar och åtgärder.

Vid fastställande av mindre stränga krav enligt 4 kap. 10 § VFF ska allagenomförbara åtgärder för att uppnå bästa möjliga status vidtas om det på grund av påverkan från mänsklig verksamhet eller på grund av vattenförekomstens naturliga tillstånd, är **omöjligt** att uppnå god status. Begreppet omöjligt i samband med mindre stränga krav bör förstås i termer av absolut omöjlighet. Det finns helt enkelt ingen möjlig lösning på det aktuella problemet.

För att kunna tillämpa mindre stränga krav med skälet "tekniskt omöjligt" behövs det ett underlag vad som är "tekniskt möjligt".

Bedömningar om hur en avhjälpandeåtgärd ska genomföras är i de flesta fall platsspecifik. Generellt sett går det dock att säga att följande utgångspunkt är styrande;

- För efterbehandlingsåtgärden ska relevanta parametrar och kvalitetsfaktorer vara styrande och om vattenförekomsten är ett yt-, kust- eller grundvatten ska dessa ingå som skyddsobjekt i riskbedömningen för åtgärden. I de övergripande åtgärdsmålen samt i de mätbara målen för efterbehandlingsåtgärden ska det framgå mål om att saneringen ska uppnå bästa möjliga ekologiska och kemiska status, om vattenförekomsten är ett ytvatten, och bästa möjliga kemiska status, om vattenförekomsten är ett grundvatten.

Påverkan på en vattenförekomst eller målsättningen att nå normerna inte alltid är styrande för en avhjälpandeåtgärd. Detta försvårar arbetet att utföra bedömningen om alla tänkbara åtgärder är genomförda och om det är tekniskt omöjligt att åtgärda det förorenade området ytterligare. Bedömningen om alla tänkbara åtgärder för att minska påverkan från det förorenade området bör därför genomföras från fall till fall och i samråd med EBH-handläggare.

I många efterbehandlingsprojekt behöver man gå igenom momenten i processen grundligt och undersöka om de mätbara åtgärdsmålen, samt i uppföljningen av åtgärden, att åtgärden bidrar till att god status kan uppnås. Om det då visar sig att det är tekniskt omöjligt med ytterligare åtgärder kan undantag i form av mindre stränga krav tillämpas.

Det underlag som behövs för att göra bedömningen är utdrag från EBH-stödet för avslutade åtgärder, där uppföljningen är genomförd. Se **Arbetsordning 4** i bilaga 1 för praktisk vägledning.

Konflikt med riskintresseanspråket 3 kap MB

Avhjälpandeåtgärder på förorenade områden kan innebära en konflikt med riksintresseanspråk så som riksintresse för kulturmiljö och totalförsvaret eftersom åtgärderna i sig kan påtagligt skada dessa intressens värden eller försvåra möjligheterna att använda dem.

Rimlighetsavvägningen mellan riksintresseanspråket och andra intressen, som exempelvis avhjälpandeåtgärder av förorenade områden görs vid tillsynen i respektive ärende.

Däremot går det att generellt säga att om en avhjälpandeåtgärd på ett förorenat område skulle innebära en risk att påtagligt skada ett riksintresseområdes värden eller påtagligt försvåra möjligheterna att använda dem för avsett innehåll och ändamål och detta innebär att normen inte kan följas för en eller flera parametrar/kvalitetsfaktorer bör mindre stränga krav tillämpas i dessa fall. För att göra denna bedömning kan underlag hämtas från beslutet om att peka ut ett visst område som riksintresse. Detta beslut bör vara så klart och tydligt formulerat så att det utifrån detta är möjligt att bedöma om en saneringsåtgärd kan antas medföra en påtaglig skada på riksintresset.

Bedömning om undantag eventuellt är tillämbart

Inledningsvis genomförs en första grov kategorisering för att av avgöra om fastställande av undantag kan vara aktuellt för den specifika vattenförekomsten.

Vattenmyndigheten har tagit fram en nationell GIS-analys för att ta fram ett underlag på det förenade området som bör undantas från åtgärder på grund av att de är riksintressen. GIS-analysen utgår från en export av påverkanstypen *Punktkällor – förorenade områden* ur VISS som skapats till ett GIS-skikt som kopplas ihop med ett nationellt GIS-skikt på riksintressena kulturmiljö och totalförsvaret. GIS-analysen är ett nationellt underlag på vattenförekomster där det finns en risk att den ekologiska eller kemiska statusen är sämre än god på kemiska parametrar.

Naturlig återhämtning

I de fall där de naturliga förhållandena är så påverkade att det innebär att det är omöjligt att god status nås till 2027 i en vattenförekomst, trots att alla tekniskt möjliga åtgärder är vidtagna och det inte är sannolikt att det går att fastställa ett tänkbart slutdatum enligt ovan bör undantag i form av mindre stränga krav kunna sättas.

Mindre stränga krav ska inte fastställas på grund av kunskapsbrist kring arters återhämtning, eftersom ekosystem med långsam återhämtningstakt i så fall ges sämre förutsättningar. Därför bör först en bedömning genomföras om det finns tillräcklig kunskap om återhämtningen. Därefter görs bedömningen om alla åtgärder som behövs för att följa kvalitetskraven på ett förorenat område är genomförda, enligt arbetsordningen nedan.

Det underlag som behövs för att göra bedömningen är utdrag från EBH-stödet för avslutade åtgärder med eller utan avslutad uppföljning. Se **Arbetsordning 5** i bilaga 1 för praktisk vägledning.

Referenser

- EBH-stödet 2018, Potentiellt förorenade områden i Sverige
<https://ebh.lansstyrelsen.se/Login?ReturnUrl=%2f>
- Giftfrimiljö, www.miljomal.se, 2018 <https://www.miljomal.se/miljomalen/4-giftfri-miljo/> Havs och Vattenmyndigheten 2014,
- Vägledning för 4 kap. 9-10 §§ vattenförvaltningsförordningen om förlängd tidsfrist och mindre stränga krav – undantag från att nå en god status/potential till 2015, Havs- och vattenmyndighetens rapport 2014:12.
<https://www.havochvatten.se/download/18.549ab516149e19df88fc2e0d/1418917813322/rapport-2014-12-vagledning-vattenforvaltning.pdf>
- Naturvårdsverket 1999, Metodik för inventering av förorenade områden – bedömningsgrunder för miljö kvalitet - vägledning för insamling av underlagsdata, Naturvårdsverkets rapport 4918.
<https://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer/620-4918-6.pdf?pid=2779>
- Naturvårdsverket 2009, Att välja efterbehandlingsåtgärd – En vägledning från övergripande till mätbara åtgärds mål, Naturvårdsverket rapport 5978.
<https://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer/978-91-620-5978-1.pdf?pid=3576>
- Naturvårdsverket 2013, Förslag till etappmål för efterbehandling av förorenade områden
<https://www.naturvardsverket.se/upload/miljoarbete-i-samhallet/miljoarbete-i-sverige/regeringsuppdrag/2013/etappmal2013forslag/etappmal2013forslag-ebh-skrivelse.pdf>
- Naturvårdsverket 2016, Nationell plan för fördelning av statligt bidrag för efterbehandling av förorenade områden, Naturvårdsverkets rapport 6720.
<https://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer6400/978-91-620-6720-5.pdf?pid=19056>
- SFS 2004:100, Förordning om avhjälpande av föroreningsskador och statligt stöd för sådant avhjälpande.
- SFS 2009:1476 Förordning med instruktion för Naturvårdsverket.
- Riksrevisionen 2016, En granskningsrapport från riksrevisionen – Statens förorenade områden, RIR 2016:25. https://www.riksrevisionen.se/download/18.78ae827d1605526e94b2da8e/1518435498219/RiR_2016_25_FORORENADE_OMR_ANPASSAD.pdf.
- Vattenmyndigheterna arbetsdokument, Åtgärds kategorier – Blåtrådar
https://samarbetsytor.lansstyrelsen.se/vattenmyndigheterna-i-samverkan/SharedDocuments/20180105%20Åtgärds%20kategorier%20Blå%20trådar_KTM.xls
- Vattenmyndigheterna arbetsdokument, Metod för bedömning av betydande påverkan ytvatten – vattenförvaltningscykel 2016-2021- arbetsmaterial,
https://samarbetsytor.lansstyrelsen.se/vattenmyndigheterna-i-samverkan/SharedDocuments/UTKAST_Manual%20för%20påverkansanalys%20miljögifter.docx
- Vattenmyndigheterna i samverkan 2018, *Metoder Åtgärder VISS förra cykeln*,
<https://samarbetsytor.lansstyrelsen.se/vattenmyndigheterna-i-samverkan/SharedDocuments/Metoder%20Åtgärder%20VISS%20förra%20cykeln.docx>

Vattenmyndigheterna i samverkan, *Samhällsekonomisk konsekvensanalys – underlagsdokument till förvaltningsplan 2016-2021*,

<http://www.vattenmyndigheterna.se/SiteCollectionDocuments/sv/vasterhavet/publikationer/beslutsdokument/forvaltningsplan-2016-2021/bilaga-8-samhallsekonomisk-konsekvensanalys.pdf>

Vattenmyndigheterna i samverkan, *Kokbok för kartläggning och analys 2013-2016 – Hjälprea för miljö kvalitetsnormer och undantag*,

<https://viss.lansstyrelsen.se/ReferenceLibrary/53320/Hjalprea%20MKN%20-%20inkl%20bilagor.pdf>

VISS, Vatteninformationsystem Sverige 2018, *Efterbehandling av miljögifter, åtgärdskategori*,

<http://viss.lansstyrelsen.se/Measures/EditMeasureType.aspx?measureTypeEUID=VISSMEASURETYPE000734>

Åtgärdsportalen 2018, <https://ebh.lansstyrelsen.se/Login?ReturnUrl=%2f>

Bilaga 1. Arbetsordning och praktisk handledning

Arbetsordning (1) för att välja åtgärds kategorier för punktkällor förorenade områden med betydande påverkan.

Använd befintlig kunskap

- Ta hjälp av EBH-handläggare att göra nedanstående export från EBH-stödet, om du inte har en egen inlogg och är kunnig i hur man gör exporter i EBH-stödet. För att få tillgång till EBH-stödet krävs särskilt inlogg varför EBH-handläggare behöver hjälpa till.

Gör export från EBH-stödet med objekt i åtgärdsfas.

Gå in i EBH-stödet – Välj status;

- delåtgärd pågående
- delåtgärd avslutad - uppföljning ej klar
- delåtgärd avslutad - uppföljning genomförd
- åtgärd pågående
- åtgärd avslutad - uppföljning ej klar
- åtgärd avslutad - uppföljning genomförd

Detta sorterar fram de objekt som kommer att befinna sig i åtgärdsfas eller åtgärder pågår.

- Därefter välj Rapport – "Koppling till vatten"

Kolumnval

Ungefärlig tid för rapport 1 minuter, 20 sekunder

Rapporter Koppling till vatten

Rapportkolumner 21 valda

Skapa rapport med avsnitsrubriker och annan formatering

- Klicka på rapportkolumner
- Lägg till, utöver redan förvalda kolumner genom att klicka på rapportkolumner och under åtgärder på objektet kryssa i "Åtgärdstyp", "Beskrivning (åtgärd)". Dessa beskrivningar behövs för att kunna bedöma om undantag.
- Rapporten skapar en Excell för valda objekt.
- Kvalitetssäkra uppgifterna i exporten med att jämföra den med länets prioriteringslista, nationella planen för efterbehandling – "Beslutade efterbehandlingsåtgärder 2018-2027" tillsammans med EBH-handläggare på länsstyrelsen.

Koppla objekt i åtgärdsfas rätt åtgärds kategori

De förorenade områden som har betydande miljöpåverkan från påverkansanalysen exporteras ur VISS som underlag till import av åtgärder.

- Sortera ut de objekt som ingår i exporten från EBH-stödet ovan.
- Skapa en importfil för åtgärder alternativt gör ett uttag från VISS och uppdatera tidigare inlagda åtgärder.

- Ange namn och beskriv åtgärderna.
- Gå igenom kolumnen status i uttagsfilen från EBH och välj rätt underordnad åtgärdskategori (samma som status i EBH-stödet). Vid tveksamhet om val av åtgärdskategori stäm av med EBH-handläggarna. Om det inte är specificerat används den övergripande kategorin "Efterbehandling av miljögifter"
- Välj status "Planerad" för åtgärder som pågår och "genomförd" för de avslutade åtgärderna. Årtal för genomförande kan hämtas från den regionala planen.
- Lägg in objekten under fliken "åtgärdsplatser" för respektive åtgärd.
- För övrig ifyllnad av importfilen (effektplats, åtgärdsstorlek, påverkan och miljöeffekt), se separat vägledning och utbildningsinsatser.

Koppla övriga objekt till rätt åtgärdskategori

De förorenade områden som är i risk för påverkanstypen exporteras ur VISS som underlag till import av åtgärder.

- Skapa en importfil för åtgärder, alternativt gör ett uttag från VISS och uppdatera tidigare inlagda åtgärder. Se för vägledning om åtgärdsplaneringen i VISS se [https://samarbetsytor.lansstyrelsen.se/vattenmyndigheterna-i-samverkan/manualer-fragelada-atgarder-mkn/Utbildningmaterial%20och%20information/Atgarder i VISS 2014.pdf](https://samarbetsytor.lansstyrelsen.se/vattenmyndigheterna-i-samverkan/manualer-fragelada-atgarder-mkn/Utbildningmaterial%20och%20information/Atgarder%20i%20VISS%202014.pdf)
- Ange namn och beskriv åtgärderna.
- Välj den övergripande kategorin "Efterbehandling av miljögifter" som åtgärdskategori.
- Välj status "möjlig", årtal för genomförande sätts till 2021 – 2027.
- Lägg in objekten under fliken "åtgärdsplatser" för respektive åtgärd. Om objekt saknas (t.ex. förorenande sediment som inte alltid blivit egna objekt) anges vattenförekomsten som åtgärdsplats.

(OBS! Förtydligande) EBH-ID:t ska med fördel läggas in i importfilen. Det beror på att de åtgärder som exporteras ur EBH-stödet är knutet till ett enskilt objekt. Lägg in den åtgärdfas som är knuten till objektet i EBH-stödet.

Åtgärdsplats är alltså EBH-objektet och vattenförekomsten är effektplatsen.

För övrig ifyllnad av importfilen (effektplats, åtgärdsstorlek, påverkan och miljöeffekt), se separat vägledning och utbildningsinsatser.

Arbetsordning (2) för att bedöma undantag – förlängd tidsfrist 2027

Använd befintlig kunskap för de vattenförekomsterna med betydande påverkan avseende påverkanstypen förorenade områden.

Ta hjälp av EBH-handläggare att göra nedanstående bedömning

- Gör en ny export från EBH-stödet och välj status - Huvudstudie avslutad – åtgärd ej påbörjad.

— **Enkel sök** Avancerad sök —

Id	<input type="text"/>
Objektnamn	<input type="text"/>
Status	Huvudstudie avslutad - åtgärd ej... ▾
Primär bransch	Alla ▾

Inkludera avförda objekt

Detta sorterar fram de objekt som ännu inte befinner sig i åtgärdsfas.

- Använd exporten (se arbetsordning 1) och sålla ut alla objekt där åtgärd pågår eller har genomförts.
 - delåtgärd pågående
 - delåtgärd avslutad - uppföljning ej klar
 - delåtgärd avslutad - uppföljning genomförd
 - åtgärd pågående
 - åtgärd avslutad - uppföljning ej klar
- Stäm av med EBH-handläggare om det finns objekt i listan där administrativa begränsningar hindrar genomförandet åtgärder.
- Ta fram länets treårsplan för arbetet med förorenade områden. Genomför en bedömning i samråd med EBH-handläggare om det finns objekt där praktiska begränsningar av administrativ natur som hindrar genomförandet åtgärder fram till 2027.

Bedömning om tidsfrist är tillämpligt genomförs i samråd med EBH- handläggare.

Är det tekniskt möjligt att genomföra nödvändiga förbättringar i tid till 2021?

- Ja. Här bör det finnas någon typ av beslut om antingen statliga bidrag för genomförande av åtgärder eller myndighetsbeslut som säkerställer att åtgärderna genomförs till 2021. Inget undantag är motiverat.
- Nej – Antingen kan efterbehandlingsåtgärder ännu inte vara genomförda eller är tillförlitligheten låg eller information saknas vilket innebär att riskbedömningen om god status kan nås är osäker. Ange då tidsfrist 2027 – tekniskt ej möjligt och ange motiveringstext i importfilen enligt nedan.

Motiveringstext Tidsfrist 2027 – Tekniskt ej möjligt;

- Vattenförekomsten uppnår inte kraven för en god ekologisk/kemisk status då gränsvärdet för X i ytvatten överskrids. Avhjälpandeåtgärder behöver genomföras för att minska utsläppet så att god status kan nås 2027. Vattenförekomsten får en tidsfrist till 2027 med skälet tekniskt ej möjligt. Vattenförekomstens återhämtning tar tid och åtgärder bör därför sättas in så snart som möjligt för att nå målet om en god ekologisk/kemisk status till 2027.
- Vattenförekomsten uppnår inte kraven för en god ekologisk/kemisk status då gränsvärdet för X i ytvatten överskrids. Tillförlitligheten i statusklassning är låg/information saknas vilket innebär att riskbedömningen om god status kan nås är osäker. Åtgärder kan inte initieras utan vattenförekomsten omfattas istället av kontrollerande övervakning. Vattenförekomsten får en tidsfrist till 2027 med skälet tekniskt ej möjligt pga. kunskapsbrist.

Arbetsordning (3) för att bedöma undantag förlängd tidsfrist till 2027 eller 2033 - naturlig återhämtning

Använd befintlig kunskap för vattenförekomster med betydande påverkan avseende påverkanstypen förorenade områden.

Ta hjälp av EBH-handläggare att göra nedanstående bedömning.

Använd exporten från EBH-stödet (se arbetsordning 1.1.1.1) för alla avslutade objekt där åtgärder genomförts.

- delåtgärd avslutad - uppföljning ej klar
- delåtgärd avslutad - uppföljning genomförd
- åtgärd avslutad - uppföljning ej klar
- åtgärd avslutad – uppföljning klar

Finns det andra objekt vid vattenförekomsten eller förorenade sediment som behöver åtgärdas?

- Ja. Inget undantag är motiverat förrän de sanerats
- Nej. Gå vidare nedan.

Bedömning om de naturliga förhållandena omöjliggör att kvalitetskraven klaras i tid när åtgärd på ett förorenat område är genomförd

Ta hjälp av EBH-handläggare att göra nedanstående bedömning och besvara nedanstående frågor;

Finns det efterkontroll efter avslutad åtgärd som kan visa på i vilken takt kvalitetskraven i vattenförekomsten kan uppnås?

- Är det möjligt för naturlig återhämtning till 2021?

- Ja. Inget undantag är motiverat.
- Nej. Gå vidare till nästa fråga

Är efterbehandlingsåtgärden tillräcklig för att återhämtningen i vattenförekomsten ska nå kvalitetskraven till 2021, 2027 eller 2033?

- Ja. Undantag är motiverat och målår sätts beroende på bedömd återhämtningstakten. Ange motiveringstext enligt nedan.

Består åtgärdsmetoden av övervakad naturlig självrening och innebär detta att de naturliga förhållandena omöjliggör att kvalitetskraven klaras i tid?

- Är det möjligt för naturlig återhämtning till 2021?
- Ja. Inget undantag är motiverat.

Om återhämtningen tar längre tid, för vilken tid beräknas den övervakade naturliga självreningen genomföras så att kvalitetskraven kan uppnås?

- Ange tidsfrist till 2027 eller 2033 om återhämtningen bedöms och ange motiveringstext nedan.

Motiveringstext Tidsfrist 2027 – Naturlig återhämtning;

- Vattenförekomsten uppnår inte kraven för en god ekologisk/kemisk status då gränsvärdet för X i ytvatten överskrids. Avhjälpande åtgärder har genomförts till en nivå som gör att god status kan uppnås på sikt. Vattenförekomstens återhämtning tar tid för att uppnå god ekologisk/kemisk status. Vattenförekomsten får en tidsfrist till 2027 med skälet naturlig återhämtning.

Motiveringstext Tidsfrist efter 2027 – Naturlig återhämtning;

- Vattenförekomsten uppnår inte kraven för en god ekologisk/kemisk status då gränsvärdet för X i ytvatten överskrids. Utsläppsbehandlande åtgärder har genomförts till en nivå som gör att god status kan uppnås på sikt. Vattenförekomstens återhämtning tar tid för att uppnå god ekologisk/kemisk status. Vattenförekomsten har en tidsfrist till 20XX med skälet naturlig återhämtning.

Arbetsordning (4 & 5) för att bedöma undantag – mindre stränga krav – tekniskt omöjligt och/eller naturliga förhållanden

Använd befintlig kunskap för vattenförekomster med betydande påverkan avseende påverkanstypen förorenade områden.

Ta hjälp av EBH-handläggare att göra nedanstående bedömning. Använd exporten från EBH-stödet för alla avslutade objekt i åtgärd.

- Åtgärd avslutad - uppföljning genomförd

Finns det andra objekt vid vattenförekomsten eller förorenade sediment som behöver åtgärdas?

- Ja. Inget undantag är motiverat förrän de sanerats
- Nej. Gå vidare till steg nedan.

Bedömning om det är tekniskt omöjligt att kvalitetskraven klaras när åtgärd på ett förorenat område är genomförd

Är alla åtgärder som behövs för att följa kvalitetskraven i vattenförekomsten som orsakas av påverkan från det förorenade området genomförda och skulle ytterligare åtgärder innebära en konflikt med riksintressen eftersom åtgärderna i sig kan påtagligt skada dessa intressens värden eller försvåra möjligheterna att använda dem?

- Ja. Undantag är motiverat och ange orsak nedan.
- Nej. Gå vidare till nästa fråga nedan.

Är alla åtgärder som behövs för att följa kvalitetskraven i vattenförekomsten som påverkan från det förorenade området orsakar genomförda? Nedanstående påståenden är en hjälp till i bedömningen i vad som bedöms tekniskt möjligt. Om dessa påståenden är jakande är undantag motiverat.

- Parametern eller kvalitetsfaktorn som orsakar risk för vattenförekomsten är också styrande för efterbehandlingsåtgärden (mätbara åtgärds mål).
- Vattenförekomsten (yt-, kust- eller grundvatten) har ingått som skyddsobjekt i riskbedömningen (ebh-riskbedömning) för åtgärden.
- Åtgärds mål om att efterbehandlingsåtgärden har uppnått bästa möjliga ekologiska och kemiska status, om vattenförekomsten är ett ytvatten, eller bästa möjliga kemiska status, om vattenförekomsten är ett grundvatten har ingått i de övergripande åtgärds målen samt parametern/kvalitetsfaktorn har ingått i de mätbara målen för efterbehandlingsåtgärden.
- Ja. Undantag är motiverat och ange orsak nedan.
- Nej. Inget undantag är motiverat. Ytterligare åtgärder som behövs för att följa kvalitetskraven.

Motiveringstext; Det är tekniskt omöjligt att kvalitetskraven klaras

- Vattenförekomsten uppnår inte kraven för en god ekologisk/kemisk status då gränsvärdet för X i ytvatten överskrids pga. av betydande påverkan från XXX. Den betydande påverkan på vattenförekomsten beror på en verksamhet som är utpekad som riksintresse för XXX ändamål. Alla möjliga avhjälpande åtgärder har genomförts till en nivå som innebär att de övergripande och mätbara åtgärds målen bidrar till bästa möjliga ekologiska och kemiska status, om vattenförekomsten är ett ytvatten, eller bästa möjliga kemiska status, om vattenförekomsten är ett grundvatten har tillämpats. Vattenförekomstens naturliga förutsättningar förhindrar att god status kan uppnås på sikt pga. XXX. Vattenförekomsten har fått ett mindre strängt kvalitetskrav för kvalitetsfaktorn X/parametern Y till en halt på x (enhet) till 20XX med skälen teknisk omöjligt och naturliga förhållanden.